

Sangkoret Boligskatt

De er mange, synger høyt og synes faste i troen på boligskattens velsignelser. Synsing blir like fullt ingen sannhet.

Økt boligskatt er for en rekke økonomer mirakelkuren for alt vondt i fedrelandet.

Bare eiere av fast eiendom tas hardere, skal alle få det så mye bedre: Mer effektive, større aksjeinvesteringer og lavere boligpriser.

Men at mange synger høyt, forvandler ikke synsing til faglig holdbare resonnementer.

Administrerende direktør Kristin Skogen Lund i NHO forteller at høyere boligskatt vil øke vanlige menneskers investering i aksjemarkedet. Hun bedriver ren synsing hvis hun mener det vil gi store utslag. Det dreier seg om to forskjellige investeringsformer med vidt ulik risikoprofil, naturlig gjeldsgrad og helt forskjellige kunnskapskrav.

Hvor finnes de foreldrene som sier til sitt barn at «nå låner jeg én million kroner i banken og så investerer du enten i bolig eller i spennende aksjer?»

Danmark har i mange år hatt hard boligbeskatning. Likevel snakker man der mye om behovet for å stimulere vanlige mennesker til å gå inn i aksjemarkedet.

Det viktigste kriteriet for å syng med om frelsen ved økt boligskatt synes å være viljen til å skattlegge. Professor Victor D. Norman skriver i DN 21. mars at høyere boligskatt vil gjøre det billigere for førstegangskjøpere fordi skatten vil drive prisene ned. Men ingen vet hvilken effekt boligskatten vil få på prisene. Økt boligskatt vil helt sikkert øke den årlige kostnaden ved å bo. Om prisene vil falle så meget at de oppveier dette, er ren gjetning. Resultatet kan utmerket bli at de totale boligkostnader øker.

Følger man et forslag i Oslo om å innføre eiendomsskatt med en terskel på fire millioner kroner, kan dette gjøre de minste boligene enda dyrere, fordi det relativt sett blir billigere å bo der – en flott sosial boligpolitikk.

Med sin samstemte iver hopper det oppstemte sangkoret lett over at norsk beskatning av fast eiendom er vesentlig skjerpet de senere år. For utleieboliger er økningen betydelig, og for fritidseiendommer klassifisert som sekundærbolig til dels dramatisk – og temmelig urimelig i

Det virker som rimelig basal økonomi at å bygge flere boliger der folk vil bo, kan minske et prisdrivende språk mellom tilbud og etterspørsel. Bildet er fra Stavanger. Foto: istock

” Beskatningen av fast eiendom er vesentlig skjerpet de senere år. Hvor prisdempende har det virket? Hvor mange flere aksjer er kjøpt?

Innlegg Ole Gjems-Onstad

forhold til annen fritidseiendom. Hvor prisdempende har det virket, og hvor mange flere aksjer er kjøpt?

I de mange kommuner med eiendomsskatt rammes eierne nå både av formuesskatt og eiendomsskatt. For en del typer eiendom har Norge i dag en hardere totalbeskatning enn i en del andre land.

Boligskatt, i betydningen skatt på egen bolig, er meget følsomt politisk. Kloge politikere bør merke seg at høy boligskatt i nyere tid kan ha ført til to viktige regjeringsskifter i Norden.

Den tidligere svenske sosialdemokratiske statsminister Göran Persson uttalte at den høye, og upopulære boligskatten, kan ha gitt grunnlaget for de borgerlige mangeårige inntrøden. I Sverige er nå skattebelastningen ved egen bolig til dels betydelig lavere enn i Norge.

I Danmark var de høye boligskattene sannsynligvis en viktig grunn til at man fikk en

lang borgerlig periode.

I Oslo er det tydelig at Arbeiderpartiet sysler med tanken om eiendomsskatt. Kanskje leker de med ilden når de vil ha eiendomsskatt på toppen av en klart skjerpet formuesskatt. Men tror man på skatt som frelse, blir det nærmest naturstridig å ta inn slike negative scenarier.

Enkelte har fremhevet at prisene presses fordi en del boliger kjøpes til utleie. Men det bor jo folk der, og ingen mener vel i fullt alvor at Norges største byer ikke bør ha utleieboliger, eller at utleie bare bør skje ved institusjoner og ikke personer. Med de høye priser for å kjøpe er leie for mange det eneste alternativ.

Det er vanskelig å forstå fullt ut hva som driver boligprisene, samt vektingen mellom de forskjellige prisdriverne. Men det virker som rimelig basal økonomi at å bygge flere boliger der folk vil bo, kan minske et

prisdrivende språk mellom tilbud og etterspørsel.

Norske politikere har ikke forholdsvis seg til de senere tiårs sterke urbaniseringstrend. Ikke minst Oslo er underfinansiert, produserer for få boliger og har dårlig infrastruktur.

Det er alltid farlig med oppleste sannheter. Man skal vokte seg når NHO, Victor Norman, kommentatorer i DN og Aftenposten, Dagsrevyen og Arbeiderpartiet oppstemt synges samme refrang, ihvertfall når de glade budskap er at du vil få det så veldig mye bedre bare skatteregningen for boligen din øker.

Ole Gjems-Onstad, professor i skatterett ved Handelshøyskolen BI

Se flere innlegg
Side 30-31

Hvilket valg skal en sykepleier ta?

Styrking av hjemmesykepleien og opprettelse av helsehus gir negative utslag på sykehjem og deres budsjett. Jeg er en faglig sterk sykepleier med lang erfaring, men det er grenser for hvor mange pasienter jeg kan ha ansvaret for. Hvor lang tid tar det før jeg gjør en alvorlig feil med medisiner som kan få katastrofale følger? Hvor lang tid tar det før en pasient dør fordi jeg er opptatt med en annen? Hvor lang tid tar det før jeg blir syk-meldt på grunn av for stort arbeidspress?

Politikere uttaler seg om for-svarlig faglig kompetanse og en verdig omsorg. Ja, det skal vi gi, men jeg er ikke en supersykepleier. Bør jeg saksøke politike-ren som bidrar til at menneske-liv går tapt/gamle mennesker ikke får verdig avslutning/dør alene, eller skal jeg vente på selv å bli saksøkt på grunn av alvorlig feil?

Bekymringsmelding er sendt de rette instanser, men jeg er like forvirret på grunn av utde-lige svar, ansvarsfraskrivelse.
Katrine Halland Frøystein
Oslo

Ikke steng Thereses gate!

I en artikkel i Aftenposten kom-mer det frem at Oslo kommune jobber med fire ulike løsninger i Thereses gate. Ett av forslage-ne går ut på sperring av gaten for gjennomkjøring. Stenging av Thereses gate for gjennom-kjøring medfører ikke mindre trafikk. Trafikken flyttes bare over til bolig gatene i nabolaget, som ikke er dimensjonert for å ta imot denne trafikkmengden. Dette vil føre til en helt uholdbar situasjon for beboerne i nabo-gatene.

Tilføring av slike mengder tra-fikk i en boliggate som Suhms gate vil føre til trafikkaos i rush-tiden. Bilene vil bli stående og stange og pumpe ut eksos mot krysset Suhms gate/Kirkeveien. Suhms gate er også skolevei for mange barn på vei til Marienlyst skole. Gatefundamentet i Suhms gate er heller ikke solid nok til å ta denne økte trafikken. Bygnin-gene langs Suhms gate står på leirgrunn, er fundamentert på treflåter, og er spesielt utsatt for setningsskader.

Will Hartwig
beboer i Suhms gate

Miljøvennlig?

Mandag 1. februar kl. 15.35. Litt sludd. Temperaturen viser pluss 2 grader. Munkedamsveien i Oslo er fullstendig snøfri, men våt. Mot meg kommer tre digre diesel-traktorer med dobbel plog! Gaten «måkes» så gniste-ne spruter. Jeg tror knapt mine egne øyne, i en tid hvor det fo-kuseres på så vel miljø som øko-nomi. Man må virkelig undre seg over etatens vurderingsevne. Var dette nødvendig? De fleste vil si nei.

Per Holck
Nesøya, Asker

Skatt. Den siste ukens avisskriverier tyder på at Stortingets finanskomité tar et forslag til reform av formuesskatten på største alvor. Det er ikke til å tro.

Et dårlig forslag

Debatt

Jarle Møen
Senter for Skatte-forskning, Norges Handels høyskole

Alliansen for norsk, privat eierskap har lagt frem et notat med forslag til reform av formuesskatten. Alliansen foreslår at såkalt arbeidende kapital skal unntas beskatning. Forslaget innebærer at formuesskatten bare videreføres i navnet. I praksis blir den avvirket til fordel for økt skatt på privatboliger, biler, camping-vogner og fritidsbåter.

Begrepet arbeidende kapital er i øko-nomisk forstand meningsløst. Arbeiden-de kapital er et retorisk fyndord for den kapitalen som produserer tjenester for eierne av norsk næringsliv. Den skal iføl-ge alliansen ikke skattlegges. Ikke-arbei-dende kapital er den kapitalen som yter tjenester til private husholdninger. Den skal skattlegges hardere. Dermed blir ut-fordringen i dagens skattesystem snudd på hodet.

Frekkhetens nådegave

Både fagøkonomer og næringslivsaktø-rer har i en årrekke påpekt problemet med at boligkapital skattlegges mildere enn annen kapital. Det har ført til overin-vestering i bolig. Dersom økt boligskatt kobles med redusert inntektsskatt for de samme husholdningene, kan man både stimulere arbeidstilbudet og sparingen. Politikere fra alle partier har likevel vært enige om å skjerme boliger fra beskat-ning. Det er paradoksalt om denne sam-stemte motstanden mot økt boligskatt legges til side når det økte provenyet blir koblet til skattefritak for arbeidende ka-pital. Forslaget innebærer å gi de store eierne i norsk næringsliv skatteletter på bekostning av vanlige husholdninger.

Alliansen mener å dokumentere at forslaget deres har gunstige fordelings-virkninger. Det de i realiteten viser, er at høyinntektsgrupper har større boliger enn lavinntektsgrupper. For å vurdere de fordelingspolitiske konsekvensene av forslaget, må den reformerte formues-skatten sammenlignes med den nåvæ-

Fra et møte i Finansdepartementet i 2014 der Alliansen for norsk, privat eierskap over-leverer en appell angående formuesskatten til finansminister Siv Jensen. Fra venstre: administrerende direktør i Virke, Vibeke Hammer Madsen, direktør Petter Brubakk i NHO og daværende administrerende direktør Lars-Erik Sletner i Bedriftsforbundet. FOTO: CORNELIUS POPPE, NTB SCANPIX

rende formuesskatten. Bolig utgjør van-ligvis en mindre andel av totalformuen jo rikere man er. Derfor vil reformforsla-get vri skattebyrden fra de aller rikeste til middelklassen. Man skal ha frekkhe-tens nådegave for å selge dette som god fordelingspolitikk.

Inntekt og formue bør likebehandles

De påståtte skadevirkningene av formu-esskatten er ikke systematisk dokumen-tert. Landets fremste skatteekspert – med nåværende finansråd Hans Henrik Scheel i spissen – kom til at de positive effektene av redusert bedriftsbeskatning var langt større enn effektene av redu-sert formuesskatt. Regjeringen likte ikke svaret og fikk analysebyrået Menon til å utrede spørsmålet på nytt. De kom til samme konklusjon.

Et godt skattesystem bør i størst mulig grad likebehandle all inntekt og formue. Dersom politikerne ønsker å redusere formuesskatten, behøves det ingen ny modell.

De kan gjøre formuesskatten så mild de vil ved å øke bunnfradraget og redu-sere satsen. Er det blitt flertall for store lettelser, kan bunnfradraget settes til 50 millioner og satsen til 0,25 prosent. Det er langt bedre enn å innføre nye vrid-ninger i skattesystemet. Da fratar man heller ikke fremtidige politikere mulig-heten for å stramme inn dersom de øn-skede effektene uteblir. Det beste argu-mentet for redusert formuesskatt er at

rentenivået er historisk lavt. Det vil ikke vare evig.

Rammer nyetablerte boligkjøpere

Hvis det er blitt flertall for å skjerpe boligbeskatningen, behøves det hel-ler ingen ny modell. Den riktige be-handlingen av bolig er å gjeninnføre fordelsbeskatningen og beholde både rentefradraget og fradraget for gjeld i formuesskatten. Det vil være en forbe-dring av dagens system fordi de som leier bolig blir likebehandlet med dem som eier.

Alliansen for norsk eierskap foreslår at gjeld ikke skal komme til fradrag i den nye formuesskatten. Det innebærer at nyetablerte som har lånt til bolig vil bli formuesbeskattet av en formue de reelt sett ikke eier. Man kan bare spekulere i hva det vil gjøre med skatteviljen og legitimiteten til skattesystemet, særlig når begrunnelsen er at de som sitter på mye finanskapital skal fritas for formu-esskatt. Dersom alliansen lykkes med sitt lobbyfremstøt, kan en bieffekt bli at data om skatteyteres finansformue faller ut fra ligningen. Statistisk sentralbyrås statistikkgrunnlag blir da mangelfullt, og formuesbegrepet i skattematene blir totalt utvannet. Det vil ramme flere ty-per forskning og den kritiske journalis-tikken om skatt og ulikhet. Det siste be-kymrer neppe forslagsstillerne, men de folkevalgte bør tenke seg nøye om før de omfavner modellen.

Matt over kritikk, glad for oppmerksomheten

Debatt

Christin Berg
Programdirektør Nordisk Film Kino

Jeg er litt overrasket over vinklingen i Madeleine Schultz' debattinnlegg som omhandlet filmen *Suffragette* – Kampen for frihet. Hun fremstiller det som om Nordisk Film Kino bevisst har nedprio-ritert filmen og ikke har noen forståelse for hvor viktig filmens tema er. Schultz og jeg kommuniserte om akkurat dette

på e-post før hun skrev artikkelen, der vi nettopp snakket om oppsetningen av filmen og selvsagt om hvor viktig og god den er. Vi programmerte den inn i Saga kino, både på formiddag og kveld. Og, som jeg skrev til henne, vi planleg-ger visninger både på Gimle og Victoria Kino, og følger nøye med på billettsal-gets utvikling. Det var imidlertid seks nye filmer som hadde premiere denne fredagen, og de fleste av filmene som al-lerede går på kino, er meget godt besøkt. Dette blir veldig programteknisk, men jeg blir litt matt når det fremstilles som om vi har lagt selve premiereforestilling-en på formiddagen. Vi sørger selvsagt for å ha et tilbud til voksne mennesker, også på dagtid.

Når dette er sagt, så må jeg også påpe-ke at markedsføringen og lanseringen av enhver film gjøres i samarbeid med filmens distributør. I fellesskap løfter vi filmen frem, og forsøker å analysere hver enkelt films potensial. Jeg er glad for all oppmerksomheten suffragettene har fått gjennom helgens aktivitet og debatt på sosiale medier. Det er viktig at man peker på strukturell ulikhet i samfunnet, og at man løfter slike saker for å skape en bevissthet rundt disse spørsmålene – en bevissthet som burde være større nå til dags. For det er jo en slik bevissthet som skaper forandring i samfunnet.

Debattinnlegget «Dumme meg som trod-de Suffragette-filmen var viktig» kan leses på ap.no/meninger/debatt

Tror på økt oljepris

Etter at oljeprisen var under 30 dollar fatet, er den nå på vei opp. Og prisen vil fortsette å stige, ifølge prognosene til 17 av verdens ledende oljeanalytikere. Nyhetsbyrået Bloomberg har nemlig tatt for seg disse prognosene, og opplyser at gjennomsnittet av deres beregninger er at Nordsjøoljen til høsten vil komme opp på en pris på rundt 46 dollar fatet, en økning på nær 50 prosent.

Oljejobbene kommer ikke tilbake

Til tross for økte oljepriser, er utsiktene dystre for de nærmere 30.000 som har mistet jobben i Olje-Norge. – En oljepris på vel 40 dollar fatet er ikke nok til å utløse nye investeringer, mener oljeanalytiker Øivind Munthe-Kaas i WMF Marine Fuels. Men det kan se ut til at ikke mange flere vil miste jobben. I Statoil er det ingen planer om ytterligere kutt, sier konsernsjef Eldar Sætre.

En delt formuesskatt - som innebærer blant annet skatt på private boliger - kan få større konsekvenser for økonomien, mener Per Richard Johansen, sjeføkonom i KS. FOTO: OLAV OLSEN

Ukeklipp

– Mange av disse aktørene har aldri hatt en filial, ei heller blitt oppfattet som en bank.

DNB-sjef Rune Bjerke om de nye utfordrerne. Denne uken la han ned 59 filialer.

– Det er det som er en utfordring! **Finansminister Siv Jensen (Frp)** svarer på om det i praksis er mulig å dele folks formue i «arbeidende» og «ikke-arbeidende» kapital i formuesskatten.

– Vi bruker mye Godfotteori. Det handler om å forstå hva andre er gode på. Og det er uvanlig i USA. Her er arbeidslivet mer hierarkistisk. Hos oss vinner den beste ideen, ikke direktørens idé.

Orkdalingen Are Traas-dahl innkasserte 1,5 milliard denne uken, etter at Telenor kjøpte selskapet Tapad. Saksessen takket han blant annet en annen sambygding for, i Adresseavisen.

– Det blir et spennende år for å si det sann.

Eksportkredittsjefen Jarle Roth låner penger til offshoreselskaper i gjeldskrise.

Advarer mot innføring av boligskatt

– Hva er situasjonen for den norske økonomien?

– Denne uken fikk vi tre klare indikatorer som forteller noe om det. Varekonsumet og detaljomsetningen falt i desember. I beste fall var det nullvekst i siste del av året. Arbeidsledigheten var stabil i fjerde kvartal, men veksten i sysselsetting og arbeidstilbud har stanset opp. Industriproduksjonen falt i desember, og har nå falt med nær åtte prosent de siste 12 månedene. I metallindustri og bygging av plattformer og skip var fallet i desember på hele fem-seks prosent. Vi ser klare tegn til oppbremsing i økonomien.

– Det har jo også vært positive tall i det siste. Blant annet

Ukens spørsmål

Sjeføkonom i KS Per Richard Johansen. FOTO: JON HAUGE

har oljeprisen hatt en positiv utvikling?

– Den hopper opp og ned, så man kan ikke legge vekt på det. Man må se på store fallet gjennom fjoråret, man kan ikke regne på svingninger fra dag til dag.

– Det har vært mye diskusjoner om formuesskatten det siste året. Denne uken presenterte finansminister Siv Jensen

(Frp) en løsning som innebærer delt formuesskatt, der man skiller mellom «arbeidende kapital» og «ikke-arbeidende kapital». Forslaget definerer boliger, biler, hytter og all annen formue som inngår i det private forbruket som «ikke-arbeidende kapital». Den skal ha formuesskatt. Hva tenker du om det?

– Skal man gjøre noe med skatene, må man tenke timing for reformen. Hvis det er sann at man skal øke beskatning av boligen, bør man kanskje ikke gjøre det neste år. Man kan bli enig om det, men vente fem-ti år med å innføre det. Noe sånt vil ramme husholdningenes økonomi, derfor må man spre sjokket over tid.

– Men er det sann at du advarer mot en slik skatt?

– Jeg oppfordrer politikerne til å vurdere de konjunkturmessige effektene av et sånt tiltak.

– Hvorfor det?

– Erfaringene fra nedgangen på 1980-tallet, som vi tok opp i en konjunkturrapport denne uken. Også den gang hadde husholdningene høy gjeld. Oljeprisen falt like mye som nå, og det var nedgang i oljeinvesteringer som nå. Det gikk galt med økonomien. En viktig årsak til at det gikk galt var at man samtidig strammet inn på boligbeskatningen, i form av reduserte rentefradrag for boliglån.

DIREKTORATET FOR FORVALTNING OG IKT

Difi skal bidra til å utvikle og fornye norsk forvaltning. Dette skal vi gjøre med spisskompetanse innenfor ledelse, organisering, kompetanseutvikling, innovasjon, digitalisering, offentlige anskaffelser, IKT og universell utforming. Difi har om lag 250 tilsatte i Oslo og Leikanger.

Direktoratet for forvaltning og IKT

AVDELINGSDIREKTØR DIGITAL FORVALTNING

Digitalisering av offentlig sektor er et spennende, utfordrende og fremtidsrettet område.

Avdelingsdirektøren har en sentral funksjon i å realisere Difis mål for digitalisering av offentlig sektor. I dette arbeidet ligger det viktige oppgaver i å etablere dialog, samordning og samarbeid på tvers av hele offentlig sektor.

Avdelingen har i overkant av 50 medarbeidere og er lokalisert i Oslo og i Leikanger. Avdelingsdirektøren har kontorsted i Oslo.

Habberstad

KONTAKT OSS

LES MER OM STILLINGEN PÅ
WWW.HABBERSTAD.NO
TA GJERNE KONFIDENSIELL OG
UFORPLIKTENDE KONTAKT MED
ØYSTEIN MALME TLF. 404 03 554
ELLER BJØRN SKOGSTAD,
TLF. 930 66 437 I HABBERSTAD.
SØKNADSFRIST: 15.02.2016